

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ
СЕКТОР ЗА ПОСЛОВЕ С ГОТОВИНОМ

**ИЗВЕШТАЈ О ОТКРИВИНИМ
ФАЛСИФИКОВАНИМ НОВЧАНИЦАМА**

Јануар–јун 2023.

Јул 2023.

Садржај:

ЕКСПЕРТИЗА	3
1. Експертиза готовог новца.....	3
2. Експертиза ефективног страног новца	5
3. Однос откривених фалсификованих новчаница готовог новца и ефективног страног новца	7

ЕКСПЕРТИЗА

1. Експертиза готовог новца

У првом полугодишту 2023. године, у поступку експертизе новца примљеног под сумњом да је фалсификован откривено је 785 комада фалсификованих новчаница готовог новца (динара).

Апоенска структура откривених фалсификованих новчаница готовог новца дата је у Табели 1.

Табела 1. Преглед фалсификованих новчаница готовог новца
јануар–јун 2023.
(у комадима)

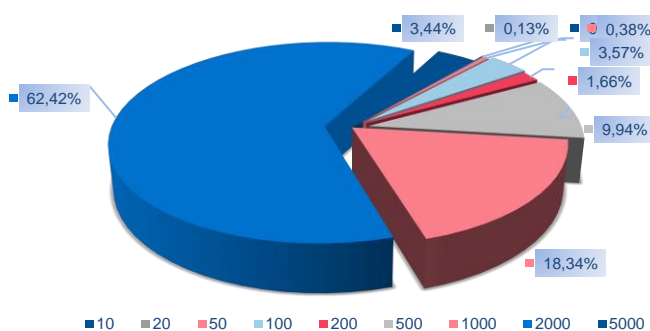
Апоен	5000	2000	1000	500	200	100	50	20	10	Укупно
Комада	27	490	144	78	13	28	3	1	1	785
Учешће у%	3,44	62,42	18,34	9,94	1,66	3,57	0,38	0,13	0,13	100,00

Извор: Народна банка Србије.

У структури откривених фалсификата новчаница готовог новца, доминантно учешће имају фалсификоване новчанице апоена од 2000 (62,42%), 1000 (18,34%) и 500 (9,94%) динара (Графикон 1).

Процентуално изражено, та три апоена заједно чине 90,70% укупног броја фалсификата новчаница готовог новца откривених у првих шест месеци 2023. године.

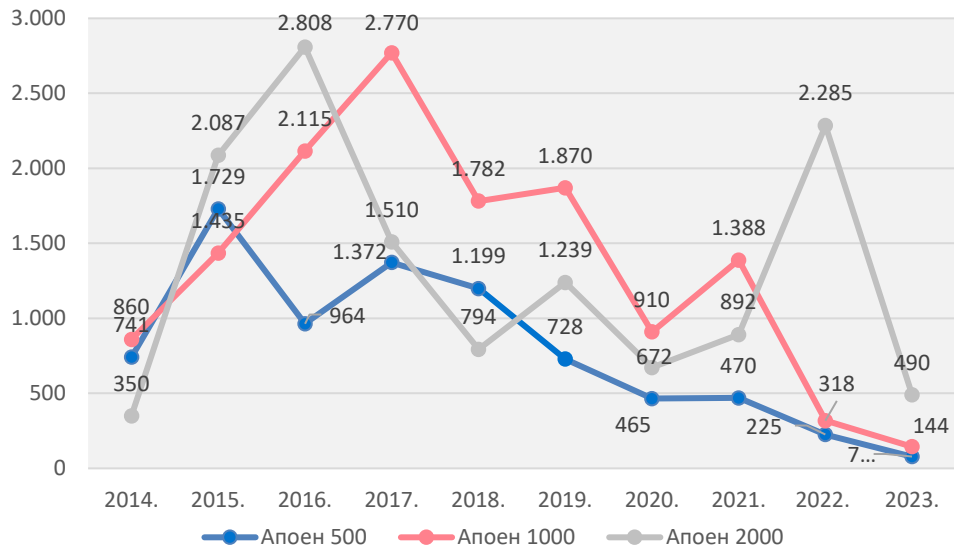
Графикон 1. Апоенска структура фалсификованих новчаница готовог новца јануар–јун 2023.
(у комадима)

Извор: Народна банка Србије.

Посматрано последњих десет година, та три апоена су најзаступљенија међу откривеним фалсификованим новчаницама динара (Графикон 2).

Графикон 2. Најчешће фалсификовани апоени готовог новца
(у комадима)

Када се посматра вредносно, у структури откривених фалсификата новчаница готовог новца, највећи је удео новчаница апоена од 2000 (75,18%) и апоена од 1000 (11,05%) динара (Табела 2 и Графикон 3).

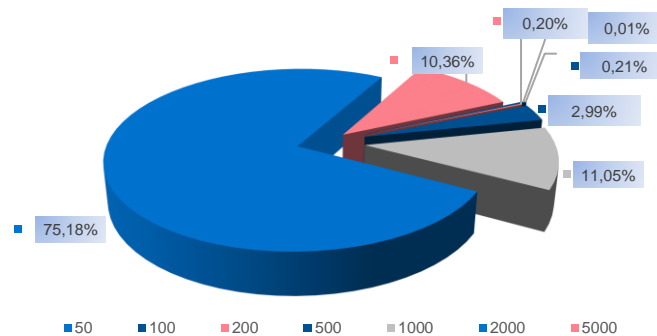
Процентуално изражено, та два апоена заједно чине 86,23% фалсификата готовог новца.

Табела 2. Преглед фалсификованих новчаница готовог новца
јануар–јун 2023.
(у хиљадама динара)

Апоен	5000	2000	1000	500	200	100	50	20	10	Укупно
Износ	135,00	980,00	144,00	39,00	2,60	2,80	0,15	0,02	0,01	1303,58
Учешће у %	10,36	75,18	11,05	2,99	0,20	0,21	0,01	0,00	0,00	100,00

Извор: Народна банка Србије.

Графикон 3. Апоенска структура фалсификованих новчаница готовог новца јануар–јун 2023.
(номинална вредност)

Извор: Народна банка Србије.

Ако се упореде откривене фалсификоване новчанице готовог новца с готовим новцем у оптицају, види се да је на милион комада оригиналних новчаница у оптицају откривено 1,40 комада фалсификованих новчаница готовог новца, односно на милијарду динара у оптицају откривено је 3.276,07 динара фалсификованог новца.

2. Експертиза ефективног страног новца

У првом полугодишту 2023. године, у поступку експертизе новчаница примљених под сумњом да су фалсификоване откривена су 632 комада фалсификованих новчаница ефективног страног новца. Валутна и апоенска структура приказане су у Табели 3.

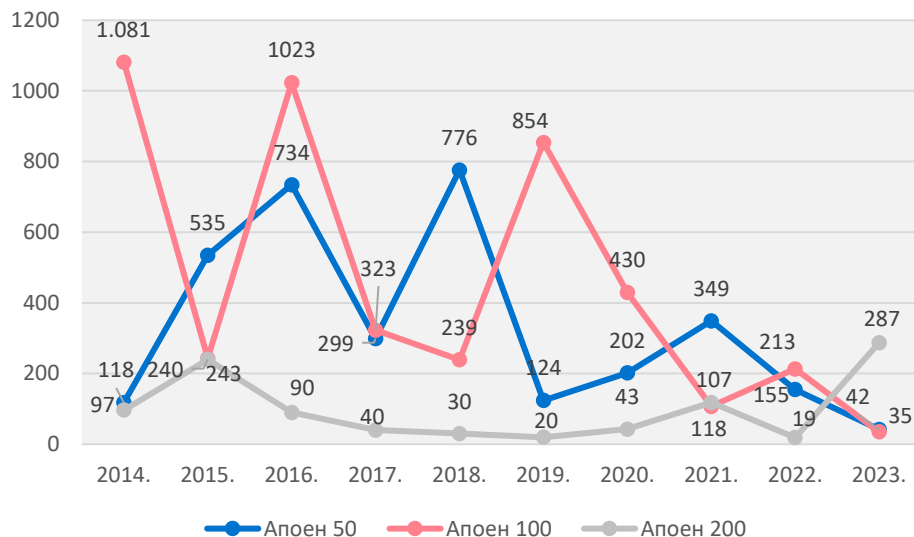
Табела 3. Преглед фалсификованих новчаница ефективног страног новца
јануар–јун 2023.
(у комадима)

Валута	EUR							Укупно EUR	USD		Укупно USD	Остало	Укупно
	500	200	100	50	20	10	5		100	50			
Комада	25	287	35	42	12	0	0	401	226	3	229	2	632
Учешће у%	3,96	45,41	5,54	6,65	1,90	0,00	0,00	63,45	35,76	0,47	36,23	0,32	100,00

Извор: Народна банка Србије.

У посматраном периоду откривен је 401 комад фалсификованих новчаница евра, од чега највише апоена од 200 и 50 евра. На Графикону 4 приказано је кретање броја комада откривених фалсификата апоена од 50, 100 и 200 евра у последњих десет година.

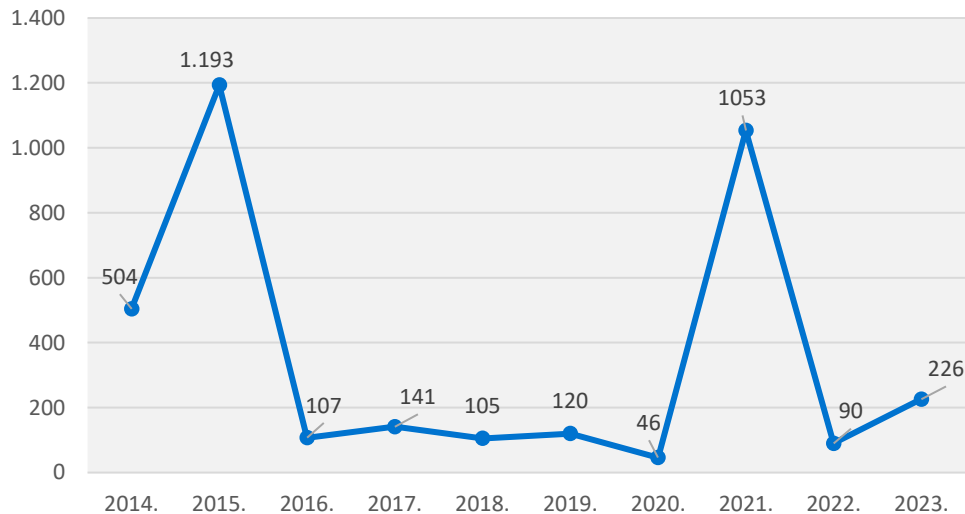
Графикон 4. Најчешће фалсификовани апоени EUR
(у комадима)

У првом полугодишту 2023. године откривено је 226 комада фалсификата америчког долара у апоену од 100 долара. Иначе, током година приметно је да је међу фалсификованим новчаницама америчких долара доминантно учешће апоена од 100 долара.

Графикон 5 приказује кретање броја комада откривених фалсификата тог апоена у последњих десет година.

Графикон 5. Најчешће фалсификовани апоен USD
(у комадима)

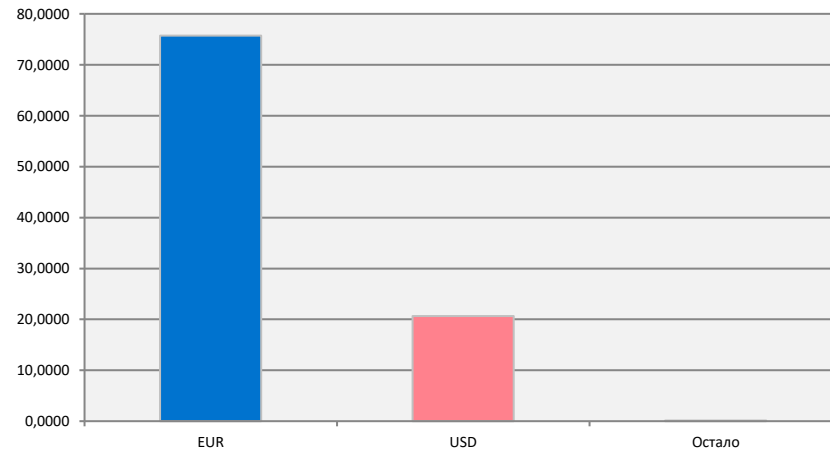
У посматраном периоду, колону *Остало* у Табели 3 чине укупно два комада фалсификованих новчаница, и то апоен од 100 швајцарских франака и апоен од 20 британских фунти.

Посматрано по номиналној вредности, удео фалсификата појединих валута ефективног страног новца у укупно откривеним фалсификованим новчаницама ефективног страног новца најбоље ће се сагледати ако се вредности појединих валута изразе у еврима¹ (Графикон 6).

¹ За прерачун вредности других валута у евро примењени су међувалутни односи из курсне листе која је важила на дан 11. јула 2023. (курс 1 евро 117,2298 динара).

Графикон 6. Фалсификати новчаница ефективног страног новца
јануар–јун 2023.

(износ у хиљадама EUR)

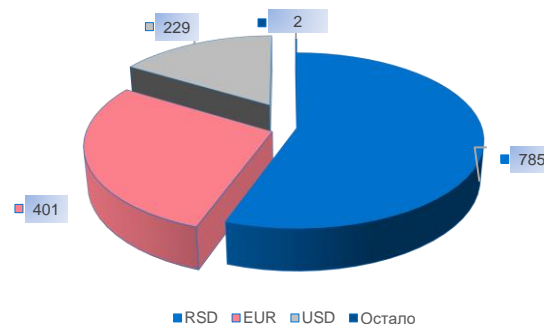
Извор: Народна банка Србије.

3. Однос откривених фалсификованих новчаница готовог новца и ефективног страног новца

Међу укупно 1.417 комада фалсификованих новчаница, колико је откривено у првом полугодишту 2023. године, најзаступљенији су динарски фалсификати, а њихово учешће, као и учешће броја комада фалсификата страних валута у укупном броју комада, дато је на Графикону 7.

Графикон 7. Валутна структура фалсификованих
новчаница јануар–јун 2023.

(у комадима)

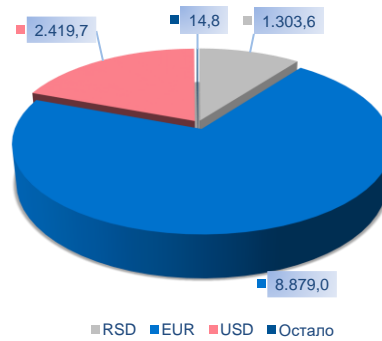

Извор: Народна банка Србије.

Посматрано по броју комада, највећи је удео откривених фалсификованих новчаница домаће валуте, и то 785 комада (55,40%), затим 401 комад евра (28,30%), 229 комада америчког долара (16,16%) и 2 комада осталих валута (0,14%).

Посматрано по номиналној вредности, удео фалсификата појединих валута у укупно откривеним фалсификованим новчаницама у првој половини 2023. године најбоље ће се сагледати ако се вредности тих валута изразе у динарима² (Графикон 8).

Графикон 8. Валутна структура фалсификованих новчаница јануар–јун 2023.
(износ у хиљадама RSD)

Извор: Народна банка Србије.

Од укупно 12.617.016,84 динара, колика је укупна номинална динарска противвредност фалсификата свих валута, може се видети да је доминантан удео откривених фалсификованих новчаница евра, и то у износу од 8.878.985,05 динара (70,37%), затим америчког долара у износу од 2.419.685,45 динара (19,18%), домаће валуте у износу од 1.303.580,00 динара (10,33%) и осталих валута у износу од 14.766,33 динара (0,12%).

У јуну 2023. године извршена је и експертиза 100 комада кованица евра апоена од 50 центи, 1 и 2 евра, при чему је утврђено да су 23 комада фалсификати, и то 22 комада апоена од 2 евра и 1 комад апоена од 1 евра.

² За прерачун вредности других валута у динаре примењен је средњи курс динара на дан 11. јула 2023. (117,2298).